

CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA MAŁOLETniego

Za czynniki ryzyka rozumie się takie wskaźniki (sytuacje, wydarzenia, cechy podmiotowe małoletniego, innych osób lub środowiska oraz inne zjawiska), które identyfikuje się jako zwiększające ryzyko krzywdzenia małoletniego.

Choć małoletni nigdy nie jest winny doznawanej krzywdy, uznaje się, że niektóre jego cechy, związane np. ze stanem zdrowia, poziomem rozwoju, funkcjonowaniem czy pozycją w rodzinie, mogą narażać je na doświadczanie krzywdzenia w relacji z innymi (rodziną, rówieśnikami, innymi dorosłymi) lub zwiększać ryzyko doznania takiej krzywdy.

Wiele z czynników ryzyka krzywdzenia związane jest z osobami najbliższymi. Przy identyfikacji ryzyka warto się powstrzymać od oceny moralnej i przypisywania odpowiedzialności rodzicom. Zdecydowana większość dorosłych, którzy mają pod opieką swoje dzieci jest świadoma problemów i robi co w ich mocy by ochronić dzieci przed ich skutkami.

Czynniki ryzyka występujące w sytuacji małoletniego powinny wskazywać nam, że warto zwrócić na niego szczególną i stałą uwagę. Warto monitorować w sposób stały jego funkcjonowanie pod kątem jego dobrostanu i czy nie jest ono zakłócanie przez krzywdzenie.

Wyodrębnić można co najmniej trzy ważne grupy czynników ryzyka, które mogą wskazywać na ryzyko pojawienia się krzywdzenia. Lista tych czynników nie jest pełna i nie wyczerpuje czynników ryzyka wszystkimi formami krzywdzenia.

Przy opracowywaniu listy czynników ryzyka krzywdzenia warto korzystać ze źródeł zweryfikowanych - profesjonalnych, pochodzących od zaufanych instytucji i sprawdzonych.

CZYNNIKI ZWIĄZANE Z MAŁOLETNIM

Czynniki ryzyka	Opis
<ul style="list-style-type: none"> • przedwczesny poród, • poród bez pomocy medycznej, • niska waga urodzeniowa, • poród z ciąży bliźniaczej lub mnogiej, • krótkie przerwy pomiędzy kolejnymi porodami 	<p>Początek życia małego, okoliczności jego narodzin, takie jak: przedwczesny poród, poród bez pomocy medycznej, niska waga urodzeniowa, narodziny z ciąży mnogiej oraz krótka przerwa pomiędzy kolejnymi porodami, mogą być czynnikami ryzyka krzywdzenia.</p> <p>Wszystkie te sytuacje stanowią ogromne obciążenie psychiczne i fizyczne dla rodziców i wpływają na dalszy rozwój dziecka.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • długotrwały płacz 	<p>Nadmierna płaczliwość małego z kolei budzi bezradność, poczucie winy rodzica; stany te mogą zamienić się w złość, bezsilność, a w konsekwencji wywołać agresję wobec małego czy jego odrzucenie.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • wiek małego 	<p>Czynnikiem ryzyka krzywdzenia może być także określony wiek małego. W rozwoju małego występują tzw. okresy krytyczne, w których jest większe prawdopodobieństwo pojawienia się pewnych rodzajów krzywdzenia. Najmłodsze małe (do 3 r.ż.) są bardziej zależne od opiekunów i spędzają z nimi więcej czasu. Małe w tym wieku mają mniejszą zdolność dostosowania się do oczekiwań dorosłych, a także słabiej panują nad emocjami.</p> <p>To sprawia, że ryzyko doznawania przez nie krzywdy fizycznej i psychicznej jest większe. Badania wskazują także, że w okresie od osiągnięcia 8 r.ż. przez cały czas dojrzewania małe jest bardziej narażony na ryzyko wykorzystywania seksualnego.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • przewlekłe choroby, • niepełnosprawność intelektualna, • niepełnosprawność ruchowa 	<p>Okolicznością zwiększającą prawdopodobieństwo krzywdzenia jest niepełnosprawność intelektualna małego, mocno powiązana z ryzykiem wystąpienia krzywdzenia fizycznego oraz wykorzystania seksualnego. Również przewlekłe choroby somatyczne oraz niepełnosprawność ruchowa skutkują dużą, a także trwałą zmianą życia dziecka powodując jego większą zależność od innych. Bez odpowiedniego wsparcia małego i jego rodzina są istotnie bardziej narażeni na wystąpienie trudnych sytuacji i frustracji. Mechanizmy te mogą prowadzić do krzywdzenia, mogącego przybrać formę jawnego odrzucenia małego, biernego zaniedbywania lub nawet czynnych form przemocy, związanych z rozładowywaniem frustracji. W sytuacji niepełnosprawności lub choroby małego może dojść również do przemocy psychicznej, która niekiedy wynika ze stawiania małowemu wymagań, jakim nie jest on w stanie sprostać.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • choroby psychiczne 	<p>Kolejnym czynnikiem ryzyka są choroby psychiczne małego. Wystąpienie u małego zaburzeń psychicznych wiąże się z wysokim poziomem stresu i lęku w rodzinie. Łatwo wtedy o eskalację trudnych zachowań pozostałych domowników, np. agresji i przemocy – zarówno fizycznej, jak i słownej.</p>

CZYNNIKI RODZINNE, (czyli cechy charakteryzujące funkcjonowanie rodziny oraz cechy poszczególnych jej członków).

Czynniki ryzyka	Opis
<ul style="list-style-type: none"> • nieobecność rodziców. 	<p>Ryzyko wystąpienia krzywdzenia małoletniego wiąże się z jego opuszczeniem przez jedno lub oboje rodziców. Nieobecność rodziców – fizyczna bądź psychiczna – jest czynnikiem ryzyka krzywdzenia małoletnich, bez względu na ich wiek. Czynnikiem ten zwiększa prawdopodobieństwo zaniedbania fizycznego i emocjonalnego. Konsekwencją tego jest szukanie przez małoletnich bliskości i akceptacji u osób obcych, które także mogą być potencjalnymi sprawcami krzywdzenia.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • autorytarny styl rodzicielstwa • doświadczanie przez rodzica przemocy w dzieciństwie, • kondycja psychiczna rodziców. 	<p>Prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy wobec małoletniego związane jest także z tzw. autorytarnym stylem rodzicielstwa, który wynika m.in. z historii życia rodzica, cech jego osobowości oraz kondycji psychicznej. Doświadczenie przez rodzica przemocy w dzieciństwie lub bycie jej świadkiem oraz brak odczuwania bliskości z własnymi rodzicami znacząco zwiększają prawdopodobieństwo powielania podobnych zachowań wobec małoletnich i wejście w rolę sprawcy.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uzależnienia, • inne zaburzenia psychiczne rodzica, • konflikty, • kryzysy. 	<p>Uzależnienia i inne zaburzenia psychiczne rodzica są przyczyną większego ryzyka doświadczenia przez małoletnich krzywdzenia. Agresji lub innym formom krzywdzenia w rodzinie sprzyjają też konflikty i kryzysy.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • samotne rodzicielstwo, • obecność niespokrewnionych osób dorosłych w rodzinie. 	<p>Do czynników ryzyka krzywdzenia zaliczane jest także samotne rodzicielstwo, będące dla wielu osób sporym wyzwaniem. Ograniczona ilość czasu, który rodzic może poświęcić małoletniemu, jest przyczyną trudności w budowaniu bliskiej relacji z małoletnim.</p> <p>Dodatkowo, niestabilna sytuacja rodzinna: brak wsparcia, obecność niespokrewnionych z małoletnim osób, mogą powodować ryzyko wystąpienia odrzucenia i agresji lub nieprawidłowych relacji.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • rodzina zastępcza, • rodzina adopcyjna. 	<p>Istotnym czynnikiem ryzyka jest obecność małego w nieprzygotowanej wychowawczo i merytorycznie rodzinie zastępczej czy adopcyjnej. Rodzice przyjmujący małego pod swoją opiekę bywają niegotowi do tego, aby radzić sobie z bardzo trudnymi emocjami skrzywdzonego wcześniej małego.</p> <p>Odrzucenie, skrajna przemoc, których małe mogli doświadczyć, wpływają na jego zachowanie oraz funkcjonowanie całego systemu rodzinnego.</p> <p>Porzucony małe postrzega siebie jako niegodnego miłości, mało ważnego i zasługującego na karę. Swoim zachowaniem często prowokuje do odrzucenia czy ukarania, by utwierdzić się w przekonaniach. Kary reaktywują wcześniejsze traumy małego i dezorganizują jego zachowanie, względem którego rodzice są bezradni.</p>
--	--

CZYNNIKI ZWIĄZANE ZE ŚRODOWISKIEM SPOŁECZNYM:

Czynniki ryzyka	Opis
<ul style="list-style-type: none"> • izolacja społeczna.	Do tej grupy zalicza się głównie izolację społeczną, rozumianą jako ubogie kontakty małoletniego i jego rodziny z innymi osobami lub grupami oraz zamknięcie na relacje pozarodzinne. Sytuacja taka może sprzyjać rozwojowi przemocy, a także większej kontroli sprawcy nad swoimi ofiarami oraz ograniczać szanse na jej ujawnienie i udzielenie pomocy.
<ul style="list-style-type: none"> • ubóstwo w najbliższym otoczeniu rodziny.	Ryzyko wystąpienia krzywdzenia małoletniego niosą też: ograniczenie możliwości zaspokajania potrzeb materialnych i zdrowotnych, złe warunki mieszkaniowe czy skrajne ubóstwo. Takim sytuacjom często towarzyszy stres rodziców, którzy muszą zapewnić przetrwanie sobie i małoletniemu.
<ul style="list-style-type: none"> • przemoc i patologia.	Czynnikami ryzyka krzywdzenia małoletniego są także przemoc i patologia społeczna występujące w najbliższym środowisku zamieszkania.

Załącznik nr 2

SYMPTOMY KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

Za symptomy krzywdzenia rozumie się takie wskaźniki (przede wszystkim stany, ale również sytuacje, wydarzenia, cechy podmiotowe małoletniego, innych osób lub środowiska), które identyfikuje się jako możliwe oznaki lub skutki krzywdzenia.

Choć niektóre oznaki lub skutki mogą się wydawać jednoznacznym następstwem krzywdzenia, nie zawsze tak być musi. Pewnym jest, że poważne i silnie wskazujące na krzywdzenie symptomy powinny być niezwłocznie wyjaśniane (przede wszystkim co do kontekstu ich pojawienia się).

Rozważenie możliwości krzywdzenia oznacza, że krzywdzenie stanowi jedno z możliwych wyjaśnień niepokojących. W takiej sytuacji konieczna jest dalsza ocena sytuacji - należy w miarę możliwości wykluczyć inne wyjaśnienia danego symptomu.

Symptomy krzywdzenia małoletnich można podzielić na kilka kategorii, np.:

- „Symptomy fizyczne”: ślady na ciele małoletniego, siniaki, otarcia, złamania, odparzenia, ślady duszenia.
- „Symptomy emocjonalne”: trudności w rozumieniu i wyrażaniu emocji, nagła i silna ekspresja emocji, negatywny obraz siebie, silny strach, okazywanie agresji.
- „Symptomy poznawcze”: spadek wyników w nauce, niewystępujące wcześniej problemy z koncentracją i pamięcią, trudności w rozwiązywaniu problemów.
- „Symptomy behawioralne”: problemy z podporządkowaniem się regułom, wycofanie, nieufność, agresywne zachowania.
- „Objawy molestowania seksualnego”: ból, zaburzenia układu pokarmowego i moczowego, reakcje psychiczne, wycofanie, poczucie wstydu.

Ważne jest, aby nauczyciele byli wrażliwi na zmiany w zachowaniu dzieci, obserwowali je uważnie i rejestrowali niepokojące ich symptomy mogące świadczyć o krzywdzeniu małoletnich.

Przy opracowywaniu listy symptomów krzywdzenia warto korzystać ze źródeł zweryfikowanych - profesjonalnych, pochodzących od zaufanych instytucji i sprawdzonych.

ZASADY BEZPIECZNEJ RELACJI PERSONELU Z MAŁOLETNIM

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra małegoletniego i w jego najlepszym interesie. Personel traktuje małegoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie krzywdzenia wobec małegoletnich w jakiegokolwiek formie. Personel realizując te cele działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małegoletnimi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy.

Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

Relacje personelu z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec małegoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małegoletnich. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Zachowania POZYTYWNE

1. W komunikacji z małegoletnim zachowuj cierpliwości i szacunek.
2. Słuchaj uważnie małegoletniego i udzielaj mu odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji.
3. W komunikacji z małegoletnim staraj się, by Twoja twarz była na poziomie twarzy małegoletniego
4. Zapewnij małegoletnich, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (zgodnie z wew. Procedurami) i mogą oczekiwać reakcji/pomocy.
5. Doceniaj i szanuj wkład małegoletnich w podejmowanie działań i traktuj je równo (bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd).
6. Nie faworyzuj, a przynajmniej unikaj faworyzowania.
7. Szanuj prawo małegoletniego do prywatności, a jeżeli musisz odstąpić od tej zasady wyjaśnij to (np. aby chronić małegoletniego odstępujesz od zasady poufności).
8. Podejmując decyzje dotyczące małegoletniego poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
9. Unikaj zbędnego ryzyka w pracy z małegoletnim – sprawdzaj czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne.
10. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małegoletnich.
11. Zachowaj szczególną ostrożność wobec małegoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w

tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że małoletni będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

12. Pamiętaj, że w sytuacjach, które tego wymagają należy podejmować bezpieczny kontakt fizyczny z małoletnim

Istnieją sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnim jest stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia wiek małoletniego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie.

Zatem można w zależności o wieku, sytuacji, innych czynników wykonywać czynności pielęgnacyjne, higieniczne, pomagania małoletniemu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety, powstrzymanie małoletniego od zrobienia sobie lub innym krzywd. Brak pomocy małoletniemu, który nie może poradzić sobie sam np. z czynnością higieniczną może stanowić naruszenie jego godności.

Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

Zachowania NEGATYWNE

1. Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego.
2. Nie wolno Ci krzywdzić na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa jego lub innych małoletnich.
3. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizycznej małoletniego.
4. Nie wolno Ci nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych, intymnych lub seksualnych (seksualne/nawiązujące do seksu żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj, ale w taki sposób, by zachować godność osób zainteresowanych.
5. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku małoletniego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie). Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków

małoletniego, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/przedstawicieli ustawowych. Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie, gdy wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół większej całości takiej jak zgromadzenie, impreza itd. [zgodnie z art. 81ust 2 pkt 2 ustawy Prawo autorskie].

6. Nie wolno Ci zapraszać małoletnich do swojego prywatnego domu/mieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrekcję, a rodzice i małoletni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
7. Nie wolno Ci kontaktować się z małoletnimi przez prywatne kanały komunikacji i media (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych). Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, dziennik elektroniczny, telefon służbowy).
8. Nie wolno Ci proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w ich obecności.
9. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postąp zgodnie z procedurą interwencji opisaną w STANDARDACH.
10. Jeżeli utrzymujesz relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małoletniego (jeśli małoletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) zachowuj poufność wszystkich informacji dotyczących innych małoletni, ich rodziców oraz opiekunów.
11. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletnich, ani ich rodziców. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków przyjętych tradycyjnie przy tego typu okolicznościach.
12. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
13. Nie podejmuj innego niż niezbędny kontakt fizyczny z małoletnim. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnim może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia wiek małoletniego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie.

Zatem można w zależności o wieku, sytuacji, innych czynników wykonywać czynności pielęgnacyjne, higieniczne, pomagania małoletniemu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety, powstrzymanie małoletniego od zrobienia sobie lub innym krzywdy. Brak pomocy małoletniemu, które nie może poradzić sobie samo np. z czynnością higieniczną może

stanowić naruszenie jego godności.

Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

14. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek małoletniego, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
15. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
16. Nigdy nie dotykaj małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
17. Nie wolno Ci angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne.
18. Podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju.
19. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postąp zgodnie z procedurą interwencji opisaną w Standardach (PROCEDURACH WEWNĘTRZNYCH).

ZASADY BEZPIECZNEJ RELACJI POMIĘDZY MAŁOLETNIAMI

1. Małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku. Pracownicy pedagogiczni i personel przedszkola chronią ich i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm.
3. Każde dziecko ma prawo przebywać w bezpiecznym środowisku i być akceptowanym. Małoletni uznają prawo innych małych dzieci do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennost, czy cechy charakterystyczne.
4. Zachowanie i postępowanie małych dzieci wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych innych, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między małymi dziećmi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; regulacji zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w aprobowany społecznie sposób, który nikogo nie krzywdzi.
6. Małoletni budują wzajemne relacje poprzez zabawę, komunikację, naukę wzajemnego zrozumienia i empatii oraz konstruktywne, bezprzemocowe rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
9. Nie ma akceptacji dla stosowania z jakiegokolwiek powodu przemocy słownej, fizycznej, czy psychicznej wobec innych.
10. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom agresji przez informowanie pracowników przedszkola o zaistniałych zagrożeniach.

11. Małoletni uczęszczający do Przedszkola nr 30 znają obowiązujące procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych, gdzie i do kogo dorosłego mogą się zwrócić o pomoc.
12. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy lub jeśli tą przemoc stosuje, uzyskuje w Przedszkolu nr 30 pomoc dostosowaną do kontekstu sytuacji, w której się znajduje. Pomoc jest udzielana zgodnie z obowiązującymi w placówce procedurami.

Zachowania POZYTYWNE

1. Zachowanie szacunku do rówieśników.
2. Wypowiadanie się w grupie i parze: wyrażanie własnej opinii.
3. Aktywne uczestnictwo w dyskusji grupowej.
4. Prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób.
5. Zaspakajanie naturalnej potrzeby zabawy
6. Stosowanie zasady „STOP”, jeśli interakcja narusza granice małoletniego.
7. Zwracanie się o pomoc do pracowników przedszkola.
8. Poszanowanie intymnej przestrzeni małoletniego.
9. Korzystanie z przestrzeni współdzielonej oraz tej przeznaczonej do użytku indywidualnego.
10. Zachowanie własnej prywatności i dóbr prywatnych np. swoich zabawek
11. Angażowanie pozytywnych kontaktów z rówieśnikami i rozwijanie przyjaźni z nimi.

Zachowania NEGATYWNE

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich i innych osób:
  - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
    - bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie
    - wymuszenia;
    - napastowanie seksualne;
    - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
    - fizyczne zaczepki;
    - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
    - rzucanie w kogoś przedmiotami;

b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:

- obelgi, wyzwiska;
- wyśmiewanie, drwienie, szydzenie;
- bezpośrednie obrażanie;
- plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie; groźby;

c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- poniżanie;
- wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
- wulgarne gesty;
- niszczenie/zabieranie rzeczy innej osoby;
- straszenie;
- szantażowanie

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w Przedszkolu nr 30, np. rzucanie przedmiotami, popychanie, gryzienie, duszenie, przynoszenie ostrych narzędzi, przynoszenie przedmiotów/substancji nieodpowiednich dla wieku dziecka
3. Wyjście poza teren sali bez zgody i opieki dorosłego. Wyjście bez zezwolenia poza teren Przedszkola nr 30.
4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w Przedszkolu nr 30. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
5. Celowe niszczenie współdzielonych przedmiotów np. zabawek
6. Nierespektowanie sygnałów przekraczania granic rówieśników np. znak stop.
7. Niestosowne odzywanie się do innych osób, używanie wulgaryzmów.
8. Przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób.
9. Rozwiązywanie konfliktów w sposób siłowy.
10. Dyskryminowanie innych osób z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
11. Znęcanie się (współudział w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
12. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie.
13. Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.
14. Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko małoletniego:		
Przyczyna interwencji: (forma krzywdzenia)		
Osoba/y zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia:		
Opis działań profilaktycznych i wyjaśniających podjętych przez:	Data:	Działanie:
Spotkania z rodzicami małoletniego:	Data:	Opis spotkania:
Forma podjętej interwencji wewnętrznej:	1. Rozmowa dyscyplinująca. 2. Inny rodzaj interwencji. Jaki?	
Forma podjętej interwencji zewnętrznej: (zakreślić właściwe)	1. Procedura „Niebieskiej Karty” lub inne zgłoszenie do Ośrodka Pomocy Rodzinie. 2. Wniosek o wgląd w sytuację małoletniego/ rodziny. 3. Zawiadomienie o podejrzeniu	
Dane dotyczące interwencji: (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję)	Data:	Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję:

Wyniki interwencji: działania: organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli jednostka uzyskała informacje o wynikach/działania placówki/działania rodziców	Data:	Działanie:
Notatki i dodatkowe wyjaśnienia:		

Załącznik nr 6

.....

Miejscowość, data

(pieczęta szkoły/placówki)

NOTATKA SŁUŻBOWA

Nauczyciel, funkcja: .....

Data zdarzenia: .....

Osoby uczestniczące w zdarzeniu:

.....
.....

Krótki opis sytuacji (zdarzenia):

.....
.....
.....

Wnioski, ustalenia:

.....
.....
.....

Działania, kroki podjęte przez nauczyciela:

.....
.....
.....

.....

(data i podpis)

Miejscowość, data .....

Sąd Rejonowy

W .....

Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawca:

Imię i nazwisko: .....

(Dyrektor)

Uczestnicy postępowania:

Imię i nazwisko małoletniego: .....

Data i miejsce urodzenia małoletniego: .....

Pesel: .....

Adres: .....

(kod pocztowy, miejscowość, ulica, numer domu/mieszkania)

Rodzice małoletniej/ego:

Imię i nazwisko matki: .....

Adres: .....

(kod pocztowy, miejscowość, ulica, numer domu/mieszkania)

Inne dane kontaktowe – numer telefonu, adres mailowy:

.....

Imię i nazwisko ojca: .....

Adres: .....

(kod pocztowy, miejscowość, ulica, numer domu/mieszkania)

Inne dane kontaktowe – numer telefonu, adres mailowy:

.....

Wniosek o wgląd w sytuację małoletniego

Działając jako dyrektor ..... na podstawie art. 572 kodeksu postępowania cywilnego oraz przyjętych w placówce Standardów Ochrony Małoletnich wnoszę o wgląd w sytuację **małoletniej/małoletniego** ..... i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie - WZÓR

(opis stanu faktycznego, zaobserwowane przez pracowników symptomy krzywdzenia małoletniego, dodatkowe czynniki ryzyka krzywdzenia małoletniego występujące w danej sytuacji), np.

Do grupy ..... uczęszcza małeletnia .....

Małeletnia jest wyraźnie zaniedbana higienicznie, przychodzi do przedszkola w brudnych ubraniach, jest ubrana nieadekwatnie do pór roku. W trakcie zajęć często mówi, że jest głodna, bo mama nie zdążyła przygotować obiadu.

Anna powiedziała wychowawcy, że tata nie ma pracy i często jest w domu z kolegami, razem piją alkohol. Anna zaprzecza, aby tata czy mama stosowali przemoc fizyczną.

.....

(opis podjętych przez placówkę działań zgodnie z Polityką Ochrony Małoletnich, opinie przygotowane przez psychologa szkolnego/wychowawcę/pedagoga)

*Mając powyższe fakty na uwadze można przypuszczać, że dobro małeletniej *Anny* jest zagrożone, a rodzice nie wykonują właściwie władzy rodzicielskiej. Dlatego zasadnym jest wgląd w sytuację rodzinną małeletniej i ewentualne wsparcie rodziców.*

Szkoła podjęła w niniejszej sprawie następujące działania : .....

Szkoła jako jednostka znająca już sytuację małeletniej rekomenduje następujące działania .....

Komentarz:

Specjaliści z Przedszkola, którzy znają sytuację małeletniej i podejmowali już pewne działania w danej sprawie mogą zarekomendować sądowi pewne rozwiązania, którymi oczywiście sąd nie jest związany. Warto wskazać jakie działania szkoła już podejmowała [rozmowy z psychologiem, mediacje, rozmowy z różnymi członkami rodziny itd.], aby Sad nie powiełał już wykonanych działań. Nie są to punktu obowiązkowe, jednak mogą usprawnić działania sądu.

Osobą zajmująca się sprawą małeletniej..... (imię, nazwisko)

Psycholog szkolny ..... (imię, nazwisko)

.....

(podpis osoby reprezentującej instytucję)

Załączniki:

Odpisy pisma x 2

Komentarz:

Wniosek należy złożyć do Sądu Rodzinnego i Nieletnich właściwego, że względu na miejsce faktycznego zamieszkania małoletniego, nie chodzi o miejsce zameldowania.

Należy zawsze podać imię, nazwisko małoletniego i adres pobytu. Tylko w takim wypadku Sąd może skutecznie pomóc, m.in. poprzez wysłanie do rodziny kuratora na wywiad.

....., dnia .....

Uzasadnienie

(opis stanu faktycznego, zaobserwowane przez pracowników symptomy krzywdzenia małoletniego, dodatkowe czynniki ryzyka krzywdzenia małoletniego występujące w danej sytuacji), np.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(opis podjętych przez placówkę działań zgodnie z Polityką Ochrony Małoletnich, opinie przygotowane przez psychologa szkolnego/wychowawcę/pedagoga)

Komentarz:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Osoba zajmująca się sprawą małoletniej..... (imię, nazwisko)

Psycholog szkolny ..... (imię, nazwisko)

.....
(podpis osoby reprezentującej instytucji)

Załączniki:

1. Odpisy pisma x2

....., dnia .....

Poznań, dnia .....

(pieczęć przedszkola)

Sąd Rejonowy

w .....

Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul. ....

.....

Niniejszym zawiadamiam o zachowaniu ucznia/uczennicy tutejszego przedszkola

..... urodzonego dnia, ...

(imię i nazwisko)

(data urodzenia, Pesel)

Syna/córki .....zamieszkałej, ...

(imię i nazwisko matki),

(adres zamieszkania, dane kontaktowe)

oraz .....zamieszkałego, ...

(imię i nazwisko ojca),

(adres zamieszkania, dane kontaktowe)

celem rozważenia, czy niniejsze postępowanie stanowi przejaw demoralizacji lub czyn karalny oraz czy zachodzi potrzeba podjęcia wobec ucznia kroków prawnych przez Sąd. W dniu

..... (dziecko) ..... (podać opis zachowania)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Świadcami tego zachowania były następujące osoby:

1. ....
2. ....
3. ....

Przedszkole nie nałożyło na dziecko kary przewidzianej w statucie przedszkola/nałożyło na dziecko następującą karę przewidzianą w statucie przedszkola*:

.....
.....

(należy wskazać rodzaj).

Ponadto wobec dziecka: zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci:

.....
.....

(pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie, przeproszenia pokrzywdzonego, przywrócenia stanu poprzedniego lub wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły-należałoby je wymienić)

nie zastosowano środka oddziaływania wychowawczego, ponieważ:

.....
.....

(np. rodzice ucznia nie wyrazili zgody na zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego przez dyrektora szkoły; nieletni uczeń nie wyraził zgody na zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego przez dyrektora szkoły; dyrektor uznał, że zastosowanie przez niego środka oddziaływania wychowawczego nie będzie wystarczające; w opinii dyrektora szkoły uczeń mógł dopuścić się czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu/przestępstwa skarbowego)**.

Zastosowane środki nie przyniosły oczekiwanych efektów wychowawczych, ponieważ uczeń

.....

(należy przedstawić postawę/zachowanie ucznia po zastosowaniu kary statutowej lub środka oddziaływania wychowawczego)**.

Postawa rodziców wobec ww. zachowania jest następująca:

.....
.....

.....
(podpis dyrektora)

Załączniki:

(dokumenty potwierdzające zachowanie dziecka i podjęte środki)

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

*Niepotrzebne skreślić.

** Zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy z 9.06.2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022 r., poz. 1700), w przypadku gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karalnego na terenie szkoły lub w związku z realizacją obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, dyrektor tej szkoły może (natomiast nie ma takiego obowiązku), za zgodą rodziców albo opiekuna nieletniego oraz nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie, przeproszenia pokrzywdzonego, przywrócenia stanu poprzedniego lub wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły. Środka oddziaływania wychowawczego nie stosuje w przypadku, gdy nieletni dopuścił się czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego. Podanie uzasadnienia niezastosowania środków oddziaływania wychowawczego nie jest obowiązkowe, natomiast może pozwolić sądowi ocenić sytuację ucznia, w tym kontekście stosowania środków przez ten sąd.

*** Należy pominąć, gdy wobec ucznia nie zastosowano kary statutowej ani środka oddziaływania wychowawczego

Prokuratura Rejonowa w .....

.....

.....

Dyrektor Przedszkola nr 30

ul. Sobieskiego 1

60-556 Poznań

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Składam zawiadomienie podejrzenia popełnienia przestępstwa molestowania seksualnego
małoletniej .....

(imię i nazwisko)

ur. .... r. przez .....

Rodzice małoletniej/ego:

Imię i nazwisko matki:.....

Adres: .....

(kod pocztowy, miejscowość, ulica, numer domu/mieszkania)

Inne dane kontaktowe – numer telefonu, adres mailowy:

.....

.

Imię i nazwisko ojca:.....

Adres: .....

(kod pocztowy, miejscowość, ulica, numer domu/mieszkania)

Inne dane kontaktowe – numer telefonu, adres mailowy:

.....

Uzasadnienie

W dniu..... r. psycholog szkolny.....(imię, nazwisko)

zgłosiła dyrekcji podejrzenie popełnienia przestępstwa wobec małoletniej

..... (imię, nazwisko)

W trakcie wykonywania przez psychologa szkolnego

..... (imię, nazwisko)

czynności służbowych - spotkania

1. ....
2. ....
3. ....

z małoletnią ..... (imię i nazwisko),

.....
.....
.....

(Przykład: ujawniła ona niepokojące treści dotyczące relacji z ojcem oraz zachowań o charakterze seksualnym ojca wobec niej.

Ponadto podczas uczestnictwa w zajęciach szkolnych małoletnia prezentuje zachowania o charakterze seksualnym wobec siebie i kolegów [wymienić jakie konkretnie], które mogą wskazywać na prawdopodobieństwo nadużycia seksualnego.

Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i bezpieczeństwo małoletniej wnosząc o wszczęcie postpowania wyjaśniającego w tej sprawie)

Osobą zajmująca się sprawą małoletniej..... (imię, nazwisko) jest psycholog szkolny ..... (imię, nazwisko).

.....
(podpis osoby uprawnionej do reprezentacji instytucji)

Załączniki:

Odpisy pisma

Uwagi:

- 1. Nie jest konieczne wskazywanie nazwy przestępstwa, które zostało popełnione. Jeżeli jednak mamy informacje dotycząca tożsamości ewentualnego sprawcy należy ją podać.*
- 2. Należy zamieścić w uzasadnieniu krótki, precyzyjny i logiczny opis sytuacji, która miała miejsce. Opis powinien być zgodny z tym, co się wydarzyło (ważne jest, by zaznaczyć np. kiedy i gdzie miało miejsce zdarzenie, kto mógł je widzieć/wiedzieć o nim, kto mógł popełnić przestępstwo, w jaki sposób zostało ujawnione w szkole, kto ma o nim informacje).*
- 3. Jeżeli instytucja posiada dowody w postaci dokumentu na temat zdarzenia np.: notatki służbowe pracowników, pielęgniarki, można dołączyć je do zawiadomienia*

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO

1. Zgoda na Utrwalanie Wizerunku:
  - Zanim zrobimy i opublikujemy zdjęcie/nagranie małoletniego, zawsze pytamy o pisemną zgodę rodziców i małoletniego.
  - Wyjaśniamy cel użycia zdjęć/nagrań, zasady przechowywania i potencjalne ryzyko związane z publikacją online.
2. Ograniczenia w Publikacji:
  - Unikamy identyfikujących informacji na zdjęciach/nagraniach, używając tylko imienia małoletniego.
  - Nie ujawniamy informacji wrażliwych o małoletnim i unikamy ujawniania informacji o małoletnim co do zasady.
  - Zdjęcia/nagrania powinny przedstawiać małoletnich w pełni ubranych i w pozytywnych sytuacjach.
  - Zarejestrowane obrazy koncentrują się na czynnościach wykonywanych przez małoletnich i co do zasady przedstawiać grupy małoletnich a nie poszczególne osoby.
3. Rezygnacja z Publikacji:
  - Nie publikujemy zdjęć małoletnich, którzy opuścili szkołę, chyba że mamy zgodę rodziców.
  - Nie publikujemy zdjęć małoletnich, jeśli mamy jakiegokolwiek wątpliwości co do tego czy sam małoletni lub jego rodzice mogliby nie chcieć publikacji danej fotografii.
4. Rejestracja Działań Mediów:
  - Wszelkie pytania lub prośby mediów o rejestrowanie wydarzeń zgłaszają się wcześniej, uzyskując zgodę dyrekcji.
  - Przedstawiciele mediów nie mają dostępu do małoletnich bez nadzoru i zawsze noszą identyfikatory.
5. Niewłaściwe Użycie Zdjęć/Nagrań:
  - Wszelkie sytuacje niewłaściwego użycia wizerunków małoletnich są zgłaszane dyrekcji zgodnie z polityką.
6. Rejestracja Wydarzeń przez Osoby Trzecie:
  - Osoby rejestrujące wydarzenia dla prywatnego użytku informują o zamiarze robienia zdjęć innych uczestników i mogą wykorzystywać fotografie jedynie do prywatnego użytku
  - Brak Zgody na Rejestrację: jeśli rodzice nie wyrazili zgody na rejestrowanie wizerunku małoletniego, szanujemy ich decyzję.

7. Bezpieczeństwo Przechowywania:

- Materiały z wizerunkiem małoletniego przechowujemy zgodnie z przepisami prawa zabezpieczone w odpowiedni sposób.
- Zakaz używania prywatnych urządzeń personelu do rejestrowania wizerunku małoletnich

Te zasady mają na celu zapewnić bezpieczeństwo i szanować prywatność małoletnich oraz ich rodzin.

Załącznik nr 10**Ankieta monitorująca**

Pytania ankietowe	Tak	Nie
Czy znasz standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
Czy znasz treść dokumentu Standardy ochrony małoletnich?		
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia małoletnich?		
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia małoletnich?		
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach przez innego pracownika?		
a) Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedź opisowa)		
b) Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowiedź opisowa)		
Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące standardów ochrony małoletnich? (odpowiedź opisowa)		

Przykładowa krótka informacja na temat SOM dla rodziców

Standardy Ochrony Małoletnich są wyrazem naszej troski i zobowiązania wobec dobra naszych podopiecznych. Przyjęcie Standardów jest świadomym krokiem ku stworzeniu bezpiecznego i wspierającego środowiska dla dzieci i młodzieży. Stanowią one podstawę naszej etyki oraz moralnego i prawnego obowiązku ochrony małoletnich przed wszelkimi formami krzywdy. Znajomość i konsekwentne stosowanie Standardów jest obowiązkiem wszystkich pracowników i współpracowników naszej instytucji, wynikającym także z ogólnych przepisów prawa.

Celem przyjętych Standardów jest:

- Uświadamianie wszystkich uczestników życia instytucji o istotności podejmowania działań mających na celu ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.
- Określenie zakresu odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo małoletnich pod naszą opieką.
- Wdrażanie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych, aby zapewnić małoletnim bezpieczeństwo.
- Określenie i podjęcie odpowiednich działań w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich lub bezpośredniego zagrożenia ich bezpieczeństwa.

Wszyscy pracownicy naszej instytucji kierują się podstawową zasadą działania dla dobra małoletniego i z myślą o jego najlepszym interesie. Wszyscy członkowie personelu traktują małoletnich z szacunkiem i zawsze uwzględniają ich potrzeby.

Krzywdzenie małoletnich oznacza każde działanie lub zaniechanie, które narusza ich dobro. W szczególności, formami krzywdzenia wymagającymi dodatkowej ochrony są przemoc fizyczna, psychiczna, wykorzystanie seksualne oraz zaniedbanie.

Osoba Godna Zaufania jest wyznaczona przez kierownictwo do przyjmowania zgłoszeń dotyczących naruszeń Standardów bezpośrednio od małoletnich, personelu i innych osób, oraz do dalszego postępowania w tych sprawach.

Każdy dorosły członek personelu może być Osobą Zaufania dla małoletniego. W sytuacji, gdy małoletni zgłosi mu coś niepokojącego osoba ta będzie w poczuciu swojego obowiązku reagować i informować innych pracowników o konieczności podjęcia dalszych działań.

Nasi pracownicy posiadają wiedzę i w trakcie swojej pracy zwracają uwagę na czynniki mogące zagrażać małoletnim oraz na symptomy krzywdzenia ich. Znajomość i zrozumienie czynników i symptomów oraz umiejętne ich rozpoznawanie pomaga im w identyfikowaniu małoletnich bardziej narażonych na krzywdzenie, w planowaniu działań zapobiegawczych oraz przede wszystkim w przerywaniu krzywdzenia.

- W przypadku, rozpoznania czynników ryzyka lub symptomów krzywdzenia małoletnich, pracownicy podejmują kroki zabezpieczające dobro małoletniego oraz realizują dalsze działania informacyjne.
- W przypadku sformułowania podejrzenia krzywdzenia dziecka pracownicy będą działać wspólnie: reagować, zabezpieczać dobro małoletnich, wyjaśniać sytuacje oraz wdrażać dalsze kroki mające na celu natychmiastowe przerwanie krzywdzenia dziecka.
- W sytuacjach trudnych i jednocześnie nagłych każdy dorosły członek personelu podejmuje niezwłoczne działania doraźne mające na celu zabezpieczenie dobra i bezpieczeństwa małoletniego.

W przypadku podejrzenia krzywdzenia tworzymy Plan Pomocy Małoletniemu, a gdy sytuacja dziecka lub nastolatka jest szczególnie skomplikowana powołujemy w tym celu Zespół Interwencyjny. Postępowanie jest prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i uwzględnia potrzeby małoletnich i ich rodziców.

Przyjęliśmy również Zasady Bezpiecznej Relacji Dorosłych z Małoletnimi oraz Zasady Bezpiecznej Relacji Między Małoletnimi.

- Personel zobowiązany jest utrzymywać profesjonalne relacje z małoletnimi, szanując ich godność i uwzględniając ich potrzeby.
- Zostały ustalone także obowiązujące u nas Zasady Bezpiecznej Rekrutacji Pracowników oraz Procedury Interwencji ustalone w taki sposób, aby zapewnić skuteczną ochronę małoletnich.

Nasi pracownicy są zobowiązani do przestrzegania Zasad Ochrony Wizerunku Małoletnich oraz Zasad Dostępu Małoletnich do Internetu, aby zapewnić im bezpieczeństwo również w świecie cyfrowym.

Standardy są monitorowane i egzekwowane przez dyrektora, który jest odpowiedzialny za przygotowanie pracowników do przestrzegania Standardów, monitorowanie ich realizacji oraz reagowanie na sygnały naruszeń. Pracownicy, rodzice i małoletni są informowani o Standardach i ich obowiązywaniu, a wszyscy pracownicy są zobowiązani do przeczytania i przestrzegania tych Standardów.